

Siden sidst

Af dekan, professor, dr.theol. Kirsten Busch Nielsen

Det er ikke længere en nyhed. Men det fortjener stadig en kommentar, at finansloven for 2020 på forsknings- og uddannelsesområdet satte punktum for 2010'erne ved på god måde at gøre universiteternes værste anelser om de kommende års økonomiske vilkår til skamme.

De humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser fik lov at beholde det såkaldte taxameterløft, som vi har modtaget gennem ti år bl.a. for overhovedet at kunne udbyde et forsvarligt antal undervisningstimer. Takstforhøjelsen er nu sikret for tre år. Den er sammen med afskaffelsen af "uddannelsesloftet" og især ophøret af de årlige 2 %-besparelser, som finansloven også indebærer, med til at skabe mere fornuftige rammevilkår og give ro til planlægning.

Fra universiteternes side, men i høj grad også fra aftagerrepræsentanter og andre eksterne aktører har der siden forsommeren været gjort en stor indsats for at forklare politikkerne, hvordan uddannelseskvaliteten ville forringes, hvis vi mistede taxameterløftet. Jeg vil også på dette sted takke studerende, medarbejdere og aftagerrepræsentanter med tilknytning til Det Teologiske Fakultet for indsatsen.

Hvad der i sidste ende gjorde udslaget i forhandlingerne om finansloven, er ikke til at vide. Men de ansvarlige skal ikke have utak for at have standset udhulingen af de fagområder, som samfundets hukommelse og refleksionsevne bl.a. beror på. Udfaldet af finanslovsforhandlingerne på de relevante punkter kan tolkes som det politiske udtryk for den erkendelse, at vi ikke kan undvære viden om historiens bagkataloger eller om de kulturelle og religiøse sammenhænge og de sprog, som samfund og mennesker har indrettet og indretter sig med. Deri ligger en tillidserklæring til fagområder som humaniora, samfundsfag, jura og teologi. Vi skal, også fra Det Teologiske Fakultet, gribe handsken så dygtigt, som vi kan.

Siden sidst har vi på fakultetet udarbejdet forskningsstrategi for årene 2020-2023. Dermed ønsker vi at understøtte forskningsindsatsen for den enkelte videnskabelige medarbejder, for forskningsenhederne og for fakultetet. Strategien er først og fremmest et arbejdsredskab for os selv. Men den skal også fungere som vindue, så man udefra kan få indtryk af, hvordan vi forstår forskningsopgaven.

Forskningen på det teologiske område

ser vi, skriver vi således i strategien, som et bidrag til, at der i videnskab og offentlighed kan finde en oplyst, kritisk og kreativ refleksion sted vedrørende grundlæggende og aktuelle spørgsmål om religion, eksistens og etik. Den teologiske forskning beskæftiger sig, som der videre står, med de bibelske skrifter og deres komplekse fortolknings- og virkningshistorie, og tillige udforskes øvrige tekster, traditioner og institutioner af betydning for udformningen af synet på menneske, samfund og natur i forskellige historiske kontekster såvel som i dag. Konkretiseringen af dette i visioner, emner og mål for forskningen på de teologiske områder kan man læse mere om på hjemmesiden.

Fakultetets andet fagområde er Afrika-studier. Forskningen her handler om det geografiske afgrænsede og globaliserede Afrikas mangfoldige historier, komplekse virkeligheder, udfordringer og muligheder. Denne forskning tænker verden gennem Afrika og bidrager til, at teori-dannelse og viden om afrikanske forhold er til rådighed for debat og meningsdannelse. Også Afrikastudiers forskningsmæssige vision, emner og mål kan man læse om på hjemmesiden.

Strategien tjener først og fremmest faglige mål. Noget af det, den derudover kan være redskab for, er udvikling af forskningen gennem et øget hjemtag af eksterne forskningsmidler. I Danmark er det i dag kun en mindre del af de offentlige forskningsmidler, der gives som basismidler til universiteterne. Forskningen er afhængig af de konkurrenceudsatte midler, som forvaltes bl.a. af de nationale forskningsfonde, og også af de resourcer, der kanaliseres via udenlandske fonde og organisationer, ikke mindst EU.

Desuden spiller ved siden af de offentlige midler bevillinger fra private fonde en stor og stadig stærkere rolle i det danske forskningslandskab. På alle fagområder bruger forskerne en væsentlig del af deres tid at udforme ansøgninger om midler til projekter – som regel i samarbejde med kolleger, ikke sjældent kolleger fra andre fag. Et enkelt eksempel på en nylig projektansøgning med succes giver ph.d. Hans Olsson i artiklen “‘Farming God’s way’ – klimatsmart och hållbart jordbruk i Sydafrika?” i dette hæfte. Finansieret via EU’s Horizon 2020-program for forskning og innovation er Hans Olsson i tre år Marie Skłodowska-Curie-stipendiat ved Center for Afrikastudier.

Siden sidst har fakultetet på forskningssiden haft den glæde at knytte professor, Dr. Willemien Otten, University of Chicago, til sig som fremtidig samarbejdspartner. Professor Otten blev promoveret til teologisk æresdoktor ved universitetets årsfest i november. Lektor Florian Wöllers portræt af Willemien Otten kan læses nedenfor. En glæde er det også, at fakultetet har kunnet genudpege to adjungerede professorer, nemlig dr.theol. Christian Gottlieb, der er ekspert i den ortodokse kirke og teologi, særligt i Rusland, og ph.d. Lisbet Christoffersen, hvis ekspertise ligger inden for kirke- og religionsret.

Kort før jul satte vi punktum for en international evaluering af ph.d.-skolen, der er én af Københavns Universitets seks skoler. De er alle blevet evalueret i årets løb. Det viste sig nyttigt med det eksterne blik på aktiviteterne, også selv om det internationale panel ikke var indforstået med rammerne på området, nemlig at ph.d.-uddannelse efter danske

regler er normeret til (kun) tre år. Forholdene er så omvendt også særlige derved, at danske ph.d.-studerende opbejærer løn i form af ph.d.-stipendium gennem de tre års uddannelse. I positive vendinger konkluderede panelet, at ph.d.-skolen ved Det Teologiske Fakultet “has carved out a high-quality, comfortable space for its PhD programme within the limitations given by the larger framework, with much freedom for the PhD students to grow academically and pursue their respective fields of interest”.

Et internationalt seminar for yngre forskere afholdt af LERU – forkortelse for League of European Research Universities, en af de internationale alliancer, som Københavns Universitet er medlem af – på Cambridge University i september havde deltagelse af en gruppe ph.d.-studerende og vejledere fra fakultetet. Seminaret blev et vidnesbyrd om, at de danske ph.d.-studerende inden for teologi og religionsvidenskab trods de i internationalt perspektiv stramme rammer klarer sig fortrinligt. Tre ph.d.-studerende, én fra hvert af de teologiske områder, giver i artikler nedenfor en smagsprøve på, hvad de arbejder med. To har opnået ph.d.-graden i efterårets løb. Tillykke til ph.d.’erne Ida Balslev Willert, hvis afhandling har titlen *En ny vej til det gamle evangelium. Hans Fuglsang-Damgaard og Oxford-gruppebevægelsen i Danmark 1933-1938*, og Toke Møldrup Wolff, hvis afhandling handler om *The Undercurrents of State-Formation in Rural Somaliland. A Study of Gender and State-Making in the Somali Margins*.

Ved universitetsvalget i november blev der fundet nye medlemmer af ph.d.-udvalget og nye studenterrepræsentanter

til studienævn og Akademisk Råd. Det er universitetsloven, der definerer hovedopgaven og sætter rammerne for de valgte organer. De studerende ved fakultetet bruger deres mandat kløgtigt og engageret. Måske af den grund er de også gode samtalepartnere i alle de mindre sager, der kan løses gennem den løbende, ofte mere uformelle kontakt mellem studenterrepræsentanter og fakultetsledelse.

I det forgangne semester har formelle og uformelle samtaler mellem studerende og dekanat bl.a. handlet om, hvordan Det Teologiske Fakultet bedst kan indfri sin ambition om, at forskning og uddannelse skal understøtte og integreres videst muligt i hinanden. At dette sker, er også de studerende meget optaget af. Vi har også drøftet, hvordan man i undervisningen bedst kan støtte den mangfoldighed, som alle er enige om at skønne på, dette af hensyn såvel til den akademiske frihed som til studie- og arbejdsmiljø. Hvordan fakultetet på uddannelsessiden skal forholde sig til det nye årtis vel tungeste politiske tema, nemlig klima- og bæredygtighed, har ligeledes været på dagsordenen. Endelig har for de teologistuderende spørgsmålet om, hvordan vi herfra bedst kan gøre vores til at sikre tilstrækkeligt med ansøgere til ledige præstestillinger landet over, naturligt fyldt i samtalerne. Ingen af disse emner er trivielle eller simple. De rummer reelle problemer. Det er opmuntrende, at de studerende ikke alene orker diskussionen, men også vil bruge deres indsigt og fantasi til at finde gode løsninger, og at de har mod og vilje til at tage medansvar.

Godt nytår 2020 og godt forårsemester 2020!